

A Berliini-tér rendezése.

A régi és ideiglenes épületek helyén parkokat kell létesíteni!

A főváros egyik legforgalmasabb gócpontja a Berliini-tér. Ezen a ponton találkozik a Budáról jövő forgalom, az újpesti gyárakhoz vezető, valamint a Belvárosba és a Nagykörutra irányuló közlekedés. A statisztikai számlálások szerint a reggeli, déli és esti órákban Budapest csúcspontja a Berliini-téren keresztül bonyolódik le. A négy irányból érkező villamosvonalak és a hat utcán keresztül a téren áthaladó közúti forgalom részére ma már a Berliini-tér nemcsak elégtelen, hanem a gyalogjárók részére egyenesen életveszélyes! Amióta a Beszkárt nagyköruti vonalainak hurokvágányát a Jókai-utcán át a Berliini-térre kihozta, közben kétszer keresztezve a budai villamosvonalakat, csakis a rendőrség legmesszebbmenő elővigyázatosságának, valamint a villamosvezetők óvatosságának köszönhető, hogy eddig nagyobb-arányú szerencsétlenség nem történt. A Beszkárt vezetősége is átlátta a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát és új tervezetet dolgozott ki, amit a Lipót-köruton a kiszélesített Margithíd munkálatainak befejezése után, a közúti áthelyezett villamosok építésével egyidejűleg óhajt megoldani. A jelenlegi úgynevezett banánsziget körül akarja vezetni a Teréz-körut, valamint a Lipót-körut felől érkező villamosokat és ezek egy kör megtétele után térnek vissza a Teréz-, illetve Lipót-körutra.

Ez az elgondolás elméletileg helyes, de a Beszkárt vezetősége nem számol a Berliini-tér kis területével és így helyszíne miatt a tér közepén elhelyezett két hurok az egyre növekvő kocsiforgalomnak lesz akadálya. A Beszkárt tervek szerint a két hurok nem egy és ugyanazon vágányon közlekedik, hanem egymás mellett párhuzamosan, ami természetesen újabb területvesztést jelent. Az új villamosok elhelyezése is, de ettől függetlenül a Berliini-tér mai területe is megkívánja a tér megnagyobbítását és korszerű parkozását.

Budapesten igen kevés a szellős térség, illetve park, de jelenleg arra alkalom kínálkozik, hogy a Berliini-tér rendezésével szép, modern szabad területet létesítsenek.

Ugyanis a Jókai-utca és Vilmos császár-ut sarkán levő London-szálló épületét most bontják le. (A rajzon a 4-es számmal jelzett árnyékolt terület.) Mellette ugyancsak a Jókai-utcából a Vilmos császár-ut felé még két-két régi épület vár lebontásra. (Az 5-ösrel jelzett terület.) A Jókai-utca és a Teréz-körut között, a jelenlegi 6-os villamos hurok felszállóhelyével szemben, félkörív alakban (a rajzon 2-szel jelzett) ideiglenes épület áll s ideiglenes engedéllyel építették a Nyugati pályaudvar érkezési oldalával szemben a Váci-uton (az 1. és 1/a-val jelzett) a Westend-házat is. Ezeknek az épületeknek a lebontása, valamint a Nyugati pályaudvarral szemben levő régi, elavult MÁV ház eltávolítása után a Berliini-tér területe körülbelül a jelenleginek két és félszeresére növekedhetne és így ezen a téren nemcsak megfelelő megoldást lehetne találni a jelenleg adófutó villamosvonalak elhelyezésére, hanem a kocsiközlekedést is — a követelményekhez képest lehetne szabályozni. A megmaradt terület kerti kiképzésével pedig hozzá lehet járulni Budapest szépítéséhez. A rajzunkon látható árnyékolt részek kisajátításával, illetőleg lebontásával szabaddá vált terület következtében a Berliini-tér levegős, a közlekedést egyáltalában nem akadályozó, a kor követelményeihez alkalmazkodó, megfelelő területté alakulna át.

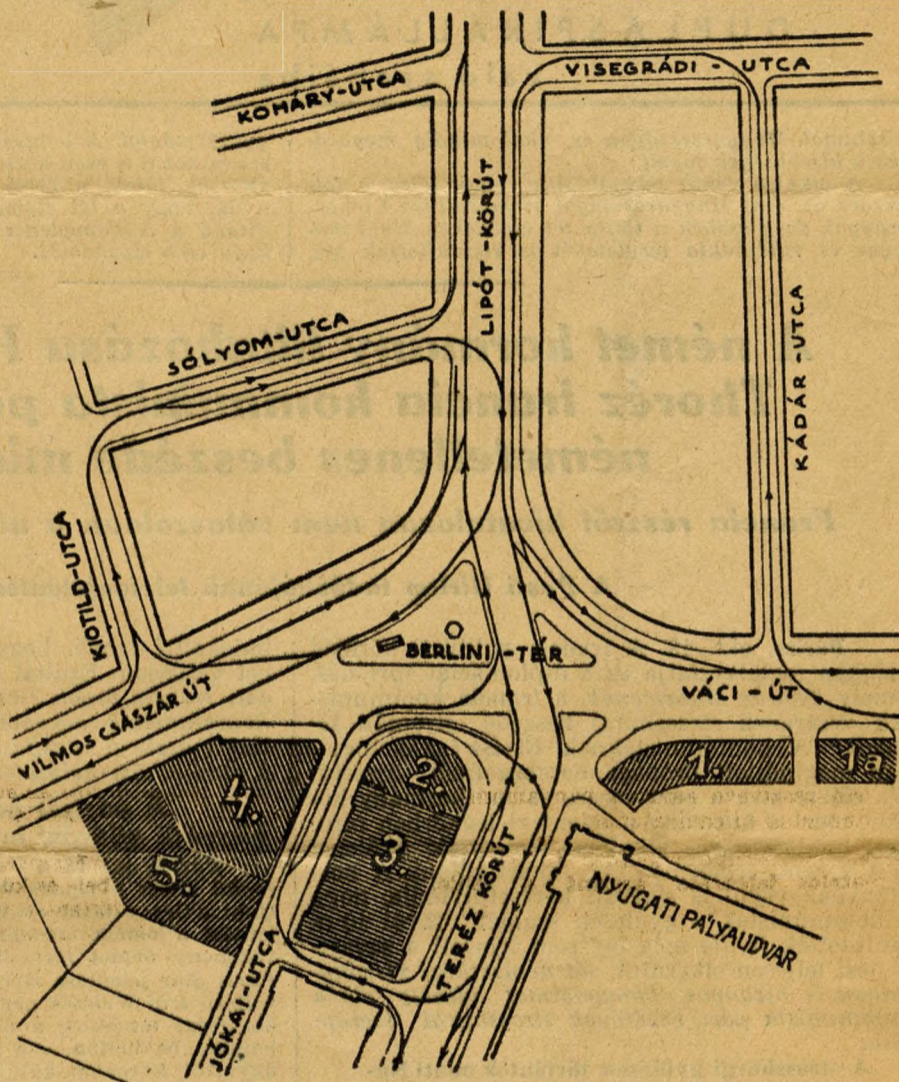
Még néhány évtizeddel ezelőtt a Berliini-tér úgy szólván a város széle volt, de az újlipótvárosi építkezések következtében ma már nemcsak belterület, hanem valósággal a központhoz tartozik és így a jelenlegi zavaros helyzetet tovább tűrni nem lehet.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsára hárul a feladat, hogy egyrészt a néhány héten belül teljesen lebontott London-szálló területét, valamint a mögötte a Vilmos császár-ut, illetve Jókai-utcában elterülő régi házakat lebontassa és azok területét kisajátítsa, valamint a jelenlegi ideiglenes épületeket eltüntesse és azok területét a kiszélesített Berliini-tér részére felhasználja. Az általunk jelzett területek kibővítésével a Berliini-tér, bár egy szabálytalan sokszög alakját venné föl, azonban a nagy külföldi metropolisok modern terepítkezéseinek, még abban az esetben is, ha lehetőség van a szabályos terek alkotására, eltérnek és szabálytalan, sokoldalú formában alkotják

meg azokat, mint a modern városépítkezés egyik vívmányát.

A főváros fejlődése, a gépjárműforgalmunk nagyarányú szaporodása, a kiszélesített Margithíd megnövekedett forgalma mind olyan tényező, amely megköveteli a Berliini-tér rendezését és kiszélesítését. Számolni kell az autbuszforgalom jelentékeny megnövekedésével is és az esetlegesen a Berliini-térről indítandó új vonalak létesítésével. A közúti forgalom megfelelő lebonyolítását a mai tér keretei között megoldani nem lehet.

Felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy a London-szálló lebontása alkalmával megnyílt a lehetőség a Berliini-tér rendezésének gyökeres megoldására. Ha ezt az alkalmat a Fővárosi Közmunkák

A jelenlegi Berliini-tér. Az árnyékolt területek kisajátítása és lebontása után Budapest egyik legszebb tere lenne a megnagyobbított Berliini-tér. 1. és 1/a az ideiglenes Westend-ház, 2. ideiglenes üzemház, 3. a régi kétemeletes MÁV-ház, 4. a lebontásra került London-szálló területe, 5. régi egyemeletes ház, melynek eltávolítása után a tér kiképzése teljes lenne.

Tanácsa nem ragadja meg, akkor egy olyan lehetőséget szalaszt el, amely hosszú évtizedekre pótolhatatlan és hatóságaink tehetetlenségét, valamint a modern városépítkezéssel szemben való hozzá nem értését bizonyítaná. Gondoljunk csak a jelenleg lebontott Tabánra, mint szomorú felkiáltójel mered az égre a lehetetlen építkezési Bethlen-udvar, amely minden egyes arrahaladóban a városi hatóságaink hozzá nem értését igazolja. A Fővárosi Közmunkák Tanácsának új vezetője modern gondolkodású és hozzáértő szakemberekből áll, akik bizonyára látni fogják, hogy a Berliini-tér rendezése nem tűr már haladékot és megteszik a kisajátításhoz szükséges lépéseket. Amint értesültünk, a kérdés anyagi megoldása nem jelent olyan nehézséget, amit nem lehetne áthidalni; különben is megvan a lehetőség, hogy a kisajátítandó területek után a további lebontásokat fokozatosan hajtsák végre, illetve az átalakítandó Berliini-tér rendezését a rendelkezésre álló összegek arányában építsék át.

Budapest utcái — néhány főútvonal kivételével — a modern világváros forgalmának lebonyolítására jelenlegi helyzetükben alkalmatlanok és amikor magától adódik egy nagyvárosi tér létesítése, ezt a megoldást feltétlenül nemcsak el kell fogadni, hanem kereszttel is kell vinni. Városi, közlekedési és idegenforgalmi érdekek fűződnek a Berliini-tér rendezéséhez, de elsősorban megköveteli azt a főváros gyalogjáró közönségének biztonsága, mert a térnek mai helyzetében az átkelés egyenesen életveszélyes és bonyolult. Alkalmunk volt megfigyelni, hogy családanyák gyermekeikkel, sokszor többszáz méteres kerületet csinálnak a térre torkoló utak valamelyikén és ott mennek át az egyik oldalról a másikra, de nem viszik bele gyermekeiket a jelenlegi Berliini-tér veszedelmes káoszába.

Budapest közönsége azonnali intézkedést kér és mindazok az okok, amelyek alátámasztják a Berliini-tér rendezését, már magukban is olyan nyomósak, hogy azoknak végrehajtása nem tűrhet halasztást. Reméljük, hogy az illetékes hatóságok is teljes mértékben átértékelik ezeket a követelményeket és kibővítik és rendezni fogják a Berliini-teret.

K. L.